

der skal omfatte Aarene 1740—1828, er udkommet 1. Hefte, der naar til 1748.

Af den saa betydningsfulde Samling: *Rikskansleren Axel Oxenstiernas Skrifter och Brefvexling* er 1909 udkommet 1. Afd. 4. Bd. omfattende Oxenstiernas Breve fra 1628—29. Hele den svenske Politik for disse Aar og inden for den og-saa Forholdet mellem de nordiske Riger belyses her paa den vigtigste Maade.

Den af Privatdocent i Leipzig Paul Herre forfattede lille Bog: *Der Kampf um die Herrschaft im Mittelmeer* (Leipzig, 1909) er et med Liv og Talent gjort Forsøg paa at skildre de europæiske, asiatiske og afrikanske Staters Forsøg paa at erhverve sig Herredømmet over Middelhavet og dets Kystlande lige fra Oldtiden til det nuværende Øjeblik. Lidt søgt er ganske vist Forf.'s Bestræbelser for at se mange verdenshistoriske Fænomener under det ene, ved Opgaven givne Synspunkt, og adskillige af hans Betragtninger vil sikkert kunne omtvistes, men man kan ikke nægte Forf. Evne til at drage historiske Udviklingslinier og til at se frisk og selvstændig paa Begivenhedernes Sammenhæng. Med særlig Interesse læses Afsnittene om Islams Fremtrængen og om Korstogstiden.

J. A. F.

I *Publikationen aus den k. preussischen Staatsarchiven* 81.—82. Bd. (1908—09) har R. Koser og H. Droysen udgivet *Briefwechsel Friedrichs des Grossen mit Voltaire* 1.—2. Bd. Om end Samlingen kun bringer faa hidtil utrykte Breve, har den dog sin store Værdi ved, at Udgaven for Kongens Breves Vedkommende væsenligst er foretaget efter de egenhændige Originaler, som de preussiske Arkiver i de senere Aar har erhvervet. Paa mange Maader er det derved lykkedes at fremstille en Tekst, der afviger adskilligt fra de ældre Udgavers, og i det hele har man nu for første Gang Lejlighed til fuldt at vurdere den verdensberømte Brevveksling.

1903 besluttede det franske Deputeretkammer paa Forslag af den bekendte Politiker Jaurès, at der skulde dannes en *Kommission for Eftersøgning og Offentliggørelse af Aktstykker vedrørende det økonomiske Liv under den franske*

Revolution. Denne Kommission tog straks fat paa Organisationen af dette Arbejde, for en stor Del igjennem Nedsættelse af Komiteer i Departementerne, og det Resultat, der allerede nu foreligger, er særdeles stort. Der er saaledes udgivet Protokoller fra de Komiteer, som Revolutionens lovgivende Forsamlinger nedsatte angaaende Agerdyrkning og Handel og angaaende Afskaffelsen af Feudalrettighederne; endvidere er begyndt Udgivelsen af Soggenes Cahiers fra 1789 og af Aktstykkerne vedrørende Salget af de inddragne Nationalgodser. Den allerede vældige Række store Kvantbind, der findes paa det kgl. Bibliotek, vil efterhaanden muliggøre den Forstaaelse af Revolutionens økonomiske Historie, som de mange hittidige fremkomne spredte Bidrag til den ikke har formaaet fuldt ud at skabe, og i det hele paa mange Maader belyse hin mærkelige Tid; eksempelvis skal nævnes, at først igennem den vil der kunne naas Løsningen af de i den nyeste Tid meget omstridte Spørgsmaal om Cahierernes Værdi og om den ny Ejendomsfordeling.

J. A. F.

Det er i og for sig forstaaeligt, at Østrigs nyeste Historie vækker en ringere Interesse end Tysklands, Frankrigs eller Englands. De stadige Forandringer i Regeringsprincipperne, de tallose Forfatningseksperimenter, det hele parlamentariske Virvar har noget afskrækkende ved sig. Men det bør desuagtet ikke overses, hvor lærerig Donaustatens politiske og sociale Udvikling er for dem, der vil vinde Forstaaelse af de Problemer, der i det hele har haft Betydning for Europas Historie siden 1848. Vi møder her baade de nationale og sociale Stridigheder saa at sige i Renkultur, vi ser Nationernes Had til hinanden tydeligere end andre Steder, vi træffer Klassekampen udpræget og dog nøje sammenfiltret med og paavirket af Racemodsætningerne, vi er Vidne til Sammenstødet mellem de gamle Statsmagter, Hof, Aristokrati og Kirke, og de nye Samfundsmagter, Kapitalistdømme, Smaaborgerskab og Arbejdere, paa en fyldigere Maade end i andre Lande, og ikke mindst har det Interesse for os Danske i Østrig at se lignende Eksperimenter for at løse Vanskelighederne indenfor Statshælets forskelligartede historiske og nationale